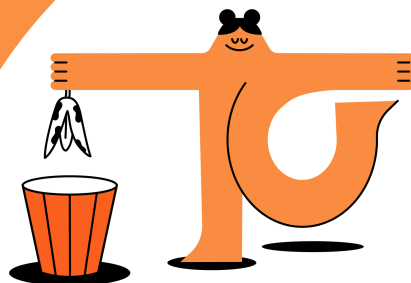

Afval sorteren

Gids voor scholen

Tekst en lay-out:
Maarten Van der Auwera

Verbetering:
Sandrijn Van Waeg, Doke Van Well,
Heleen Ochelen

2025

UNE INITIATIVE DE
EEN INIATIEF VAN

bruxelles
environnement
leefmilieu
brussel
.brussels

Ensemble vers moins de déchets à l'école

Samen naar minder afval op school

Inhoudstafel

Inleiding	p. 4
Waarom Sorteren?	p. 5
PMD-verpakkingen	p. 6
Papier en Karton	p. 8
Voedingsafval	p. 10
Restafval	p. 12
Overige afvalstromen	p. 14
Sorteren in de klas	p. 16
Handige links	p. 18
Bronnen	p. 19

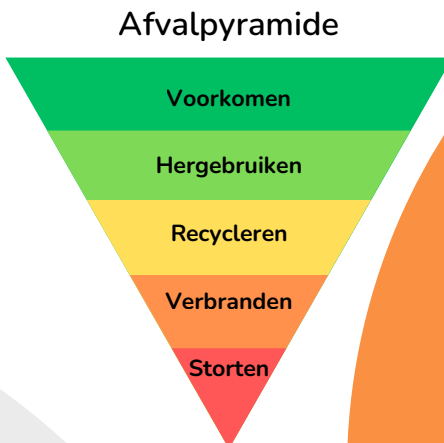
Inleiding

Afval sorteren is belangrijk voor het milieu en daarom staat dit in de leerplannen. Voor leerkrachten is het soms moeilijk om precies uit te leggen waarom en hoe het afval gescheiden moet worden. Onlangs zijn de regels veranderd, wat het er voor de leerkracht niet gemakkelijker op maakt. Zo zijn de regels voor PMD in 2021 aangepast en moeten we vanaf 2023 in Brussel ons voedingsafval sorteren. Wat het nog ingewikkelder maakt, is dat regels in België niet overal hetzelfde zijn. In Brussel zijn de sorteerregels anders dan in Vlaanderen en Wallonië. PMD-verpakkingen en papier worden in heel België op dezelfde manier gesorteerd, maar voedingsafval niet.

Door afval op de juiste manier te sorteren, kunnen we het recycleren. Recycleren is belangrijk omdat het ervoor zorgt dat we materialen opnieuw kunnen gebruiken en zo minder energie en minder nieuwe grondstoffen nodig hebben. We onderscheiden vier grote afvalstromen, namelijk PMD-verpakkingen, papier-karton, voedingsafval en restafval. Voor elke stroom van huishoudelijk afval is er een andere kleur afvalzak in Brussel. Naast de vier kleuren die op de illustratie worden weergegeven, is er ook de groene zak voor tuinafval.

Er zijn ook andere manieren om met afval om te gaan dan enkel recycleren. De afvalpyramide (of ladder van Lansink) toont een hiërarchie van manieren om met afval om te gaan. Wat bovenaan de pyramide staat is het beste en wat onderaan staat is te vermijden. Probeer daarom eerst om het afval te vermijden of het te hergebruiken alvorens je het recycleert. Het beste afval is het afval dat niet bestaat!

Waarom sorteren?

In België is afval sorteren niet alleen belangrijk, het is ook verplicht. Ons land staat zelfs aan de wereldtop als het gaat om recyclage. Toen Europa in 2020 vroeg aan haar lidstaten om tegen 2025 50% van hun plastic verpakkingen te recyclen, recycleerde België al 51% van de huishoudelijke plastic verpakkingen. Het heeft dus wel degelijk zin om goed te sorteren in België.

Door goed te sorteren, zorgen we ervoor dat er minder nieuwe grondstoffen nodig zijn. Bovendien is er minder energie nodig om producten te recyclen dan om hen te produceren. Zo vraagt de recyclage van staal 85% minder energie dan de productie en voor aluminium is dit zelfs 95%. Als het afval gerecycled wordt, hoeft het ook niet verbrand te worden en komt er dus minder koolstofdioxide vrij. Sorteren heeft dus wel degelijk een impact op het milieu.

Als leerkracht heb je een invloed op veel leerlingen en kan je een grote bijdrage leveren aan het milieu. Door zelf goed te sorteren zullen de leerlingen dit zien als normaal en dat gedrag overnemen. Daarnaast helpt dit hen ook om bewuster om te gaan met afval en verpakkingen. Zo kunnen leerlingen al vanaf jonge leeftijd bijdragen tot een beter milieu.

De sorteerinstructies hieronder zijn van toepassing op de huishoudens in Brussel: dit zijn de instructies die je je leerlingen dient aan te leren voor onderwijsdoeleinden. Voor het afvalbeheer binnen de school als professionele afvalproducent, is het raadzaam om de specifieke instructies van de ophaler te raadplegen: zelfs als deze erg op elkaar lijken wat betreft het aanvaarde/geweigerde afval, kunnen ze verschillen wat betreft de kleur van de zakken of containers, of de ophaalregeling.

ONS AFVAL HEEFT NOG EEN TOEKOMST ALS WE HET GOED SORTEREN!

PMD VERPAKKINGEN

PAPIER KARTON

VOEDSELAFVAL

GROENAFVAL

ELEKTRISCH EN ELEKTRONISCH AFVAL

GEBRUIKTE BATTERIJEN

RESTAFVAL

PMD-verpakkingen

PMD staat voor Plastic, Metaal en Drankkarton en van de vier hoofdstromen, is PMD de meest ingewikkelde. PMD is enkel bedoeld voor **verpakkingsafval**. "Is het verpakking, dan mag het de zak in". Dit betekent dat plastic voorwerpen die geen verpakkingen zijn, zoals speelgoed, tuinstoelen of andere gebruiksvoorwerpen, niet in de PMD-zak mogen. Deze gebruiksvoorwerpen horen thuis in het restafval of gaan naar het recypark.

Nadat het PMD-afval opgehaald is, gaat het eerst naar een sorteercentrum, waar het afval gescheiden wordt in 14 materiaalstromen. Deze materialen gaan dan afzonderlijk naar recyclagecentra waar er nieuwe voorwerpen van gemaakt kunnen worden. Zo gaan bv. de stromen "staal" en "aluminium" naar een recyclagecentrum in Menen.

Plastic

- Flessen en flacons
- Schaaltjes en vlotjes
- Potjes en tubes
- Zakken en folies
- Capsules en doppen

Metaal

- Blikjes
- Conserven
- Spuitbussen
- Schaaltjes en bakjes
- Dekfels en doppen

Drankkarton

Lege verpakkingen van

- Melk
- Fruitsap
- Soep
- Room

- Gebruiksvoorwerpen
- Verpakkingen uit meerdere materialen
- Piepschuim
- Gasflessen

- Verpakkingen met kindveilige dop
- Verpakkingen van motorolie, smeermiddelen, lijm, verf, vernis, pesticide en silicone
- Verpakkingen groter dan 8 liter

Verpakkingen leegmaken

Plastic flessen platdrukken en de dop er op plaatsen

Plastic film van bakjes volledig losmaken

Verpakkingen niet in elkaar steken

Bij flessen met een volledige plastic sleeve, de sleeve verwijderen

Verminderen van PMD-afval

Als leerkracht kan je behoorlijk wat doen om verpakkingsafval te verminderen. Zo kan je aan je leerlingen vragen om gebruik te maken van een drinkbus en een brooddoos. Je kan hen ook aanmoedigen om fruit mee te nemen in plaats van een koek. Ook voor verjaardagen kan je vragen dat ze een cake maken en geen individueel verpakte cadeautjes geven.

Wie financiert de PMD-sorteercentra?

De kosten van de afvalverwerking voor PMD worden deels gedekt door de verkoop van de materialen als grondstoffen. Het grootste deel wordt echter betaald door de bedrijven die de verpakking produceren. Bedrijven die verpakkingen op de markt brengen, geven elk jaar bij Fost Plus aan hoeveel verpakkingen ze precies verkocht hebben en uit welke materialen die bestaan. Elk materiaal heeft zijn eigen tarief, gebaseerd op de werkelijke kosten die ze vertegenwoordigen in het budget. Hoe beter recycleerbaar, hoe lager het tarief, en vice versa. De vzw Fost Plus is de organisatie die instaat om in België de inzameling, sortering en recyclage van verpakkingsafval te organiseren en te promoten. Hieronder valt PMD, papier & karton en glas.

Waar gaat ons PMD-afval naartoe?

Het Brussels PMD-afval gaat naar het sorteercentrum Prezero in Evergem, waar de materialen van elkaar gescheiden worden. Nadat ons PMD-afval gesorteerd is, worden de verschillende soorten materialen naar recyclagecentra gestuurd, waar ze gebruikt worden als nieuwe grondstoffen. Het PMD-afval wordt getraceerd zodat men zeker is dat het binnen Europa blijft. Een groot deel wordt zelfs in België gerecycled.

PMD sorteercentra

Samen goed sorteren, beter recycleren

Fostplus

Papier en karton

De meeste scholen sorteren papier en karton al zeer goed. Bij de recyclage van papier en karton wordt er water toegevoegd, waardoor we een pulp krijgen. Uit deze pulp kan een zeef onzuiverheden filteren. Je hoeft dus niet de nietjes uit papieren of de vensters van enveloppes te verwijderen. Zelfs kartonnen drankbekers kunnen gerecycleerd worden zolang er langs minstens één kant geen plastic film zit. Vet kan zo niet verwijderd worden en daarom is het zeer belangrijk dat het papier en karton **proper** is. Frietbakjes, pastaboxen en pizzadozen kunnen dus niet gerecycleerd worden als ze vettig zijn en horen dan bij het restafval. Keukenpapier en zakdoeken bevatten niet genoeg houtvezels om gerecycleerd te worden, maar deze kunnen wel bij het voedingsafval.

- Papier
- Kranten, Tijdschriften, Folders
- Lege rol wc-/keukenpapier
- Verpakkingen uit papier of karton

- Zakdoeken, WC-papier, Keukenpapier
- Vettig karton
- Behangpapier
- Foto's

- Zorg dat het karton proper is, want vetplekken verstoren het recyclageproces
- Zakdoeken, keukenrol en servetten horen bij het voedingsafval

Verminderen van papier- en kartonafval

In een school wordt er zeer veel papier gebruikt. Om dit te verminderen kan je in elke klas een doos voor kladpapier zetten, zodat papier hergebruikt kan worden. Het is ook beter om met handboeken te werken, dan met fotokopieën, omdat handboeken meerdere jaren gebruikt kunnen worden. Communiceer ook digitaal, in plaats van op papier. Zo zijn er nog vele maatregelen die je kan nemen om het verbruik van papier en karton te beperken.

Waar gaat ons papier & karton naartoe?

Net zoals voor PMD-afval, wordt ook papier & karton gesorteerd in een sorteercentrum en dan naar verschillende recycleercentra gestuurd. Voor Brussel is er het sorteercentrum Recyclis in Vorst, een dochteronderneming van Net Brussel.

Hoe vaak kan je papier & karton recyclen?

Papier kan niet oneindig gerecycleerd worden. Na elke bewerking vermindert de kwaliteit van de houtvezels. De vezels kunnen gemiddeld zeven keer opnieuw worden gebruikt. Om de kwaliteit van het eindproduct te verhogen, kunnen nieuwe vezels worden toegevoegd.

Voedingsafval

Sinds 2023 is het sorteren van voedingsafval verplicht in het Brussels Gewest. Voedingsafval komt niet overeen met GFT-afval uit Vlaanderen. Een trucje om te weten welk voedingsafval in de oranje vuilbak mag, is door te kijken hoe hard het is. Zachte voedselresten, zoals brood, groenten, fruit en vlees mogen er wel in, terwijl harde voedselresten zoals perzikpitten, botten, notendoppen en eierschalen er niet in mogen. Daarnaast mag je ook gebruikte zakdoekjes, keukenrol en servetten bij het voedingsafval doen. Daarom is het handig om een oranje vuilbak in de klas te hebben voor het inzamelen van zakdoeken. Als je oranje container geurhinder veroorzaakt, kan je een dun laagje houtzaagsel op het voedingsafval strooien.

- Etensresten (ook vlees en vis)
- Fruit- en groenteschillen
- Koffiedik en papieren theezakjes
- Keukenpapier, papieren zakdoeken en servetten
- Vervallen voedingsmiddelen

- Beenderen, graten, eierschalen, notendoppen, schelpen, ...
- Pitten van steenvruchten
- Luiers
- Composteerbare zakjes
- Vloeibaar voedingsafval (sauzen, oliën, soep ...)
- Tuinafval

Verminderen van voedingsafval

Om voedingsafval te verminderen, is het belangrijk om de hoeveelheid voedsel, die klaargemaakt wordt, aan te passen aan het aantal leerlingen. Je kan ook de portiegrootte aanpassen aan hun eetlust. Het is bovendien ook essentieel dat de leerlingen rustig kunnen eten. Zorg daarom dat de eetplaats rustig blijft en dat de leerlingen minstens 30 minuten kunnen eten. Om een stap verder te gaan, kan je samen met de leerlingen de hoeveelheid voedselafval meten om inzicht te krijgen in het volume en de soorten verspilde voedingsmiddelen. Deze analyse helpt je om de oorzaken van voedselverspilling beter te begrijpen en gerichte acties te ondernemen om deze effectief te verminderen.

Hoe werkt een bioafvalcentrale?

Een bioafvalcentrale werkt door micro-organismen die in een gesloten vat het voedingsafval vergisten, waarbij er methaangas geproduceerd wordt. Dit gas wordt gebruikt om groene elektriciteit op te wekken en de warmte die daarbij vrijkomt, verhit gebouwen in de buurt. Na de vergisting wordt de materie die overblijft gedroogd zodat ze kan gebruikt worden als compost. Het Brussels voedingsafval wordt nu nog vervoerd naar de centrales in Herstal en Ieper, maar in 2026 zou de Brusselse bioafvalcentrale klaar moeten zijn om 50.000 ton voedingsafval per jaar te verwerken.

Compost

Een andere manier om een deel van het voedingsafval te verwerken, is door het te composteren. Zo moet er minder voedingsafval in de vuilbak en de compost kan voedingsstoffen toevoegen aan de grond. Composteren is ook leuk om te doen met kinderen, zo leren ze hoe de natuur werkt, wat gezonde voeding is en hoe hun gedrag invloed heeft op het milieu. Weet wel dat compost een proces is dat goed beheerd moet worden om geurhinder en ongedierte te vermijden.

- Fruit- en groenteschillen
- Koffiedik en papieren theezakjes
- Keukenpapier en zakdoeken
- Dode bladeren en bloemen
- Grasmaaisel
- Noten en pitten
- Geplette eierschalen

- Dierlijke producten (vlees, vis, zuivelproducten)
- Gekookt voedingsafval
- Inerte materialen: grond, zand, ...
- Houtskool, as
- Geverfd en behandeld hout

Wormencompost

Een kleinschalige manier van composteren die perfect past in de klas. Het zijn enkele kleine bakjes op elkaar waar je met je afval de wormen voedt.

Compostvat

Een plastic compostvat van 300 liter is ideaal voor kleine scholen om buiten te composteren.

Compostsilo

Deze combinatie van enkele grote compost-bakken is ideaal voor grote scholen om het composteer-proces uitgebreid te behandelen.

Worms

Worms is een vzw die werkt rond compost. Ze begeleiden scholen en leerkrachten kunnen er compostopleidingen volgen.

www.wormsasbl.org

Restafval

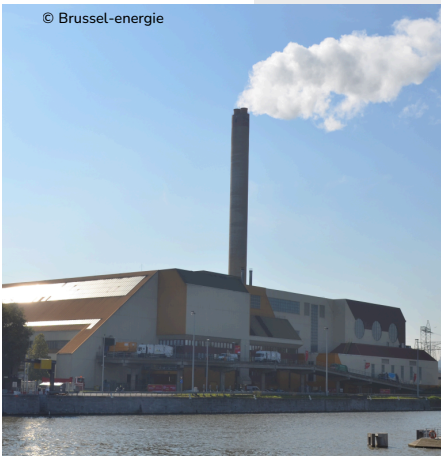
Restafval is afval dat niet recycleerbaar is en wordt verbrand. Hoewel dit proces energie in de vorm van warmte oplevert, gaan er hierdoor ook grondstoffen verloren en wordt er veel CO₂ geproduceerd. Als je de Brusselse sorteerregels goed opvolgt, zou je weinig restafval overhouden.

© Net Brussel

Wat gebeurt er met ons restafval?

© Brussel-energie

Brussel beschikt over een eigen afvalverbrandingsoven, Brussel-energie, in Neder-Over-Heembeek, nabij de Van Praetbrug. Daar wordt het restafval verbrand, waarbij de warmte gebruikt wordt om elektriciteit op te wekken en warm water te leveren aan gebouwen in de omgeving. Uit de resterende assen wordt dan het ijzer gehaald, waarna de assen gebruikt worden als grondstof bij het maken van asfalt. De rook die vrijkomt bij de afvalverbranding wordt uitgebreid gefilterd om luchtvervuiling te beperken. Wanneer de rookfilters, die giftige stoffen uit de lucht filteren, vervangen worden, worden ze naar een stortplaats voor toxisch afval gebracht.

Zwerfafval

Zwerfafval is afval dat achtergelaten wordt op plaatsen waar het niet thuis hoort. Dit wordt meestal niet met opzet gedaan. Zo kan het gebeuren dat er een zakdoek uit je zak valt, dat jouw koekpapiertje meegenomen wordt door de wind, of dat je een flesje vergeet als je weggaat. Ook dieren kunnen voor zwerfafval zorgen door vuilzakken open te bijten of het afval terug uit de vuilbakken te halen, op zoek naar eten. Hoewel je zwerfafval dus niet volledig kan vermijden, is het natuurlijk wel belangrijk dat je niet nog extra zwerfafval veroorzaakt.

HOE LANG BLIJFT ZWERFVUIL LIGGEN?

Zwerfafval rapen

Het rapen van zwerfafval is een leuke activiteit om met de klas te doen. Je neemt enkele vuilzakken en afvalknijpers mee en gaat op pad. Je kan op het schooldomein afval rapen, maar zeker ook in de wijk daarbuiten. Leerlingen van de lagere school vinden dit meestal plezierig en op deze manier zien ze duidelijk hoeveel afval er rondzwerft. Kijk wel uit voor gevaarlijk afval, zoals gebroken glas en naalden.

Overige afvalstromen

Naast de vier hoofdstromen (PMD, papier & karton, voedingsafval en restafval), zijn er nog kleinere secundaire afvalstromen. Omdat deze ook te recyclen zijn, hebben we ze hier opgesomd.

Batterijen

© Bebat

Batterijen worden gerecycleerd door **Bebat**. Kleine batterijen kan je deponeren in een Bebat-ton. Deze tonnen kan je op school zetten en vind je ook terug bij de supermarkt. Grote batterijen, die niet door de opening van de ton kunnen, horen in het Recypark. Om verder te gaan kan je met de klas Villa Pila van Bebat bezoeken.

www.bebat.be

Elektronisch afval

Lampen en elektrische toestellen worden gerecycleerd door **Recupel**. Je kan hen contacteren voor een gratis pick-up van oude toestellen. Bij de supermarkt kunnen ook inzamelpunten van Recupel staan.

www.recupel.be

Geneesmiddelen

Vervallen geneesmiddelen breng je terug naar de apotheek. Haal de medicijnen wel eerst uit de kartonnen doosjes, want die doosjes mogen in de papiermand.

Tuinafval

Tuinafval wordt in Brussel apart gesorteerd in de groene zak. Met tuinafval bedoelt men enkel plantaardig afval zoals takken, dorre bladeren, verwelkte bloemen, onkruid, planten, snoeisel en gras. Zand, potgrond, dierlijke uitwerpselen en boomstronken mogen hier niet in. Tuinafval kan ook op de composthoop.

Glasafval

Net zoals PMD mag enkel verpakkingsafval van glas in de glasbol. Dit gaat dus enkel over glazen flessen en bokalen. Een drinkglas mag er dus niet in. Op sommige glazen flessen zit er statiegeld en dan dien je het terug te brengen naar de verkoper. Na het terugbrengen van een fles met statiegeld, hoeft deze enkel uitgewassen te worden in plaats van omgesmolten, wat dus veel milieuvriendelijker is.

Glas is een materiaal dat zich perfect leent voor recyclage, omdat het steeds opnieuw gesmolten en gerecycleerd kan worden, zonder enig kwaliteitsverlies. Toch blijft het recyclageproces zeer energie-intensief, aangezien er hoge temperaturen nodig zijn. Hoewel glasfabrieken tot 25% minder energie verbruiken bij de productie van glas uit gerecycleerd glas, blijft het proces veel energie kosten.

- Transparante glazen flessen en bokalen
- Geleerde transparante glazen flessen en bokalen

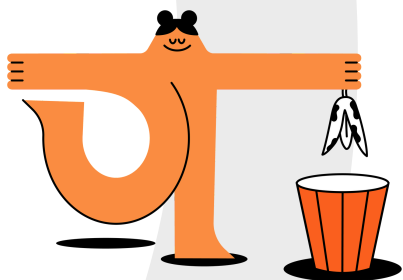
- Drinkglas
- Hittebestendig glas zoals een ovenschaal
- Vlak glas
- Lampen
- Dekfels en doppen

- Maak de flessen en bokalen leeg. Spoelen of afwassen hoeft niet.
- Metalen of plastic doppen horen thuis bij PMD.
- Kapotte glazen voorwerpen die niet in de glasbol mogen, gooi je goed ingepakt bij het restafval zodat de afvalophalers zich niet snijden.

Sorteren in de klas

Als we van de leerlingen verwachten dat ze afval kunnen sorteren, is het belangrijk dat we dit ook in de klas doen. Als we als leerkracht enkel uitleggen hoe je moet sorteren, maar dit niet toepassen, dan lijkt sorteren iets dat niet echt gebruikt wordt. Als we het consistent doen, wordt het een gewoonte, en dan sorteren de leerlingen misschien ook buiten de klas. Als we het maar af en toe doen, lijkt het alsof het niet echt belangrijk is.

Sorteren moet ook zo gemakkelijk mogelijk zijn. Als het ingewikkeld of tijdrovend is, dan zullen leerlingen het snel vergeten of niet goed doen. Daarom is het slim om de vuilbakken bij elkaar te zetten en sorteereilanden te maken. Een sorteereiland is een plek waar verschillende bakken voor verschillende soorten afval staan. Het is ook handig als de vuilbakken staan op plekken waar het afval wordt geproduceerd, zoals een bak voor voedingsafval in de eetruimte. Zo kunnen leerlingen meteen hun afval weggooien op de juiste plek, zonder dat ze daarvoor de hele school moeten doorkruisen.

Looping

Looping is een app waar je kan opzoeken hoe je iets kan sorteren met behulp van een beschrijving, barcode of foto. Ze hebben ook een kaart met alle inzamelpunten en een zeer leuke sorteerquiz.

Duidelijkheid is ook heel belangrijk bij het sorteren. Om ervoor te zorgen dat iedereen weet welke vuilbak waarvoor is, helpt het om een uniforme kleurcode te gebruiken voor alle vuilbakken, bij voorkeur dezelfde als die je leerlingen thuis gebruiken. Daarnaast kun je sorteerpsters ophangen op of boven de vuilbakken, zodat de leerlingen direct kunnen zien wat waar moet. Dit zorgt ervoor dat er minder fouten worden gemaakt en dat leerlingen gemakkelijker de juiste vuilbak kiezen.

Tenslotte kan sorteren ook leuk zijn! Als leerkracht kun je het creatief aanpakken, zodat het sorteren iets wordt waar leerlingen plezier in hebben en verantwoordelijkheid voor nemen. Ze kunnen bijvoorbeeld zelf posters maken en hier voorbeelden van afval op plakken om te laten zien wat in welke bak hoort. Of ze kunnen de vuilbakken versieren en een naam geven. Op die manier maken ze het sorteren een beetje hun eigen project, en dat maakt het ook leuker voor iedereen.

Sorteerposters en -stickers

De Sorteerwinkel

Bij de Sorteerwinkel kan je gratis stickers, affiches en sorteerwijzers bestellen. Aangezien Fost-plus enkel bevoegd is voor het sorteren van verpakkingsafval, vind je bij hen niet voor alle afvalstromen communicatie-materiaal.

shop.fostplus.be

Operatie Recyclage

In de kit met praktische en pedagogische fiches van Operatie Recyclage vind je sorteerpsters terug die aangepast zijn aan de schoolomgeving. Je vindt er ook blanco affiches die je kan invullen met de leerlingen.

leefmilieu.brussels/onderwijs/lesmateriaal/afval

Net Brussel

Op de website van het Agentschap Net Brussel kan je drietalige affiches downloaden met de Brusselse sorteeregels. Je kan ze ook bestellen als poster of sticker.

arp-gan.be

Handige links

Operatie Recyclage

Het programma van Leefmilieu Brussel voor een beter afvalbeheer in de Brusselse scholen. De Facilitator beantwoordt al je vragen rond afval, hij biedt technische en educatieve fiches en thematische opleidingen over het onderwerp aan.

leefmilieu.brussels/onderwijs/operatierecyclage

Belexpo

Belexpo is de gratis expo van Leefmilieu Brussel over het klimaat. Leerlingen van 10 tot 16 jaar kunnen het interactieve parcours bezoeken, mits reservering.

belexpo.brussels

Net Brussel

Net Brussel is de afvalintercommunale in Brussel, die verantwoordelijk is voor het beheer van huishoudelijk afval en openbare netheid in Brussel. Zij zorgen voor de inzameling, sortering en reiniging van de openbare ruimte. Daarnaast biedt ze onder de entiteit 'Net Brussel Pro' commerciële inzamel- en afvalbeheerdiensten aan voor professionals.

pro.arp-gan.be

MOS

MOS is een overheidsinstantie die scholen helpt om duurzamer en milieuvriendelijker te worden. Ze bieden begeleidingen en vormingen aan.

mosvlaanderen.be

NME Brussel

NME Brussel is het steunpunt voor natuur- en milieueducatie (NME) voor Nederlandstalige scholen in Brussel. Je kan het hele jaar bij hen terecht voor algemene of specifieke ondersteuningsvragen.

goodplanet.be/nme-brussel

KlasCement

KlasCement heeft zeer veel leermiddelen rond het thema afval om te gebruiken. Vergeet niet dat het Brusselse voedingsafval niet helemaal overeenkomt met het Vlaamse GFT-afval.

klascement.net

Bronnen

Inleiding

- Wikipedia-bijdragers. Ladder Van Lansink. Wikipedia.
https://nl.wikipedia.org/wiki/Ladder_van_Lansink. Published 23 november 2023.

Waarom Sorteren?

- België overschrijdt de Europese doelstellingen voor de recyclage van plastic. Fost Plus.
<https://www.fostplus.be/nl/blog/belgie-overschrijdt-de-europese-doelstellingen-voor-de-recyclage-van-plastic>. Published 2 augustus 2021.
- Metalen verpakkingen. Fost Plus. <https://www.fostplus.be/nl/recycleren/metalen-verpakkingen>.

PMD-verpakkingen

- Sorteren bij je thuis. Fost Plus. <https://www.fostplus.be/nl/sorteren/sorteren-bij-je-thuis>.
- Recyclage in België. Fost Plus. <https://www.fostplus.be/nl/recycleren/recyclage-in-belgie>.
- Plastic verpakkingen. Fost Plus. <https://www.fostplus.be/nl/recycleren/plastic-verpakkingen>.
- PreZero opent hoogtechnologisch PMD-sorteercentrum in België. Fost Plus.
<https://www.fostplus.be/nl/blog/prezero-opent-hoogtechnologisch-pmd-sorteercentrum-in-belgie>.
Published 18 februari 2021.
- De groene punt-tarieven. Fost Plus. <https://www.fostplus.be/nl/leden/de-groene-punt-tarieven>.

Papier en Karton

- Papier - karton. Fost Plus. <https://www.fostplus.be/nl/recycleren/papier-karton>.

Voedingsafval

- De oranje zak om je afval te sorteren in het Brussels Gewest. Sort Your Food Waste.
<https://voedingsafval.brussels/oranje-zak/>. Published 12 januari 2024.
- Vanbelle B, Cazin P. Composteren: een praktische gids voor scholen.
https://www.wormsasbl.org/wp-content/uploads/2023/09/guide_compost_ecole_NL.pdf.

Restafval

- Technologie | Bru-Energie. <https://bru-energie.be/fr/technologie>.
- Afbraaktijden van zwerfvuil. Mooimakers.be.
<https://mooimakers.be/kenniswijzer/artikel/afbraaktijden-van-zwerfvuil>.

Overige afvalstromen

- Uw afval sorteren en recycleren | Net Brussel. <https://pro.arp-gan.be/nl/sortering>.
- Bebat. <https://www.bebat.be/nl>.
- Herstellen, hergebruiken en recycleren: zo help je de afvalberg verkleinen! Recupel.
<https://www.recupel.be/nl>.
- Sorteren bij je thuis. Fost Plus. <https://www.fostplus.be/nl/sorteren/sorteren-bij-je-thuis>.

UNE INITIATIVE DE
EEN INIATIEF VAN

bruxelles
environnement
leefmilieu
brussel
.brussels

Ensemble vers moins de déchets à l'école

Samen naar minder afval op school

Concept: Maarten Van der Auwera (GO! Onderwijs)

Redactie: Maarten Van der Auwera (GO! Onderwijs), Sandrijn Van Waeg (GoodPlanet Belgium)

Verantwoordelijke uitgever: Leefmilieu Brussel · 86C/3000 Havenlaan · 1000 Brussel